МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЦИФРОВИХ, ОСВІТНІХ ТА СОЦІАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
_____ Галина ГЕРАСИМЧУК
«28» серпня 2026 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
_____ Надія КОВАЛЬЧУК
«29» серпня 2026 р.

СИЛАБУС

з освітнього компонента «Безпека праці»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 26 Цивільна безпека
спеціальність – 263 Цивільна безпека
освітня програма – Цивільна безпека

Кафедра цивільної безпеки

Силабус склав(ла) доцент (ПП) кафедри цивільної безпеки, к.с.-г. наук, доцент Лариса БОНДАРЧУК

Силабус затверджений на засіданні кафедри цивільної безпеки, протокол № 1а від «28» серпня 2026 р.

Завідувач кафедри к.т.н., доцент Валентина ФЕДОРЧУК-МОРОЗ

Розглянуто та схвалено групою забезпечення освітньої програми «Цивільна безпека», протокол № 1а від «28» серпня 2026 р.

Гарант ОП «Цивільна безпека» к.т.н., доцент Валентина ФЕДОРЧУК-МОРОЗ

Схвалено науково-методичною радою університету, протокол № 1/а від «29» серпня 2026 р.

Затверджений силабус онлайн:
https://e.lntu.edu.ua/syllabus/2441

Луцьк – 2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «Безпека праці»

Освітня програма	Цивільна безпека
Галузь знань / Спеціальність	26 Цивільна безпека / 263 Цивільна безпека
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	вибіркова
Мова викладання	українська
Обсяг	5 кредитів ECTS / 150 годин
Форма контролю	залік
Викладач(і)	к.с.-г. наук, доцент Лариса БОНДАРЧУК електронна пошта: l.bondarchuk@lutsk-ntu.com.ua

1. Мета і завдання дисципліни

Мета: Метою дисципліни «Безпека праці» є формування у майбутніх фахівців професійних компетентностей, системного мислення та відповідального ставлення до питань збереження життя, здоров’я й працездатності працівників у процесі трудової діяльності, а також засвоєння правових, організаційних, технічних і санітарно-гігієнічних засад створення безпечних і нешкідливих умов праці.

Завдання: Завдання дисципліни полягає:
- опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання щодо забезпечення безпеки персоналу;
- формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об’єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятного ризику;
- вивчення сучасних проблем і головних завдань безпеки праці;
- набуття навичок прийняття рішень щодо безпеки життя та здоров’я персоналу об’єктів господарювання в умовах небезпечних виробничих процесів;
- набуття навичок ідентифікувати небезпечні чинники виробничих процесів у техногенному середовищі.

Пререквізити: - основи інженерної підготовки; - основи професійної безпеки та здоров’я людини; - рівень індивідуальної безпеки та психічного здоров’я у разі виникнення типових небезпечних подій; - запобігання надзвичайним ситуаціям.

2. Компетентності

СК15 — Здатність організовувати нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері цивільного захисту, техногенної, промислової безпеки та охорони праці.

СК16 — Здатність до оцінювання ризиків виникнення та впливу надзвичайних ситуацій на об’єктах суб’єкта господарювання та ризиків у сфері безпеки праці.

3. Структура дисципліни, розподіл годин, зв'язок тем з компетентностями

№	Назва теми	**Лекції** денна/ заочна	**Практ./ Семін./ лаб** денна/ заочна	**Самост. робота** денна/ заочна	**Разом**	**Методи навчання**	**Методи оцінювання**	**СК**
Змістовий модуль 1. Правові та організаційні основи охорони праці								

№	Назва теми	**Лекції** денна/ заочна	**Практ./ Семін./ лаб** денна/ заочна	**Самост. робота** денна/ заочна	**Разом**	**Методи навчання**	**Методи оцінювання**	**СК**
1	Тема 1. Законодавство та державне управління охороною праці; відповідальність і соціальне страхування від нещасних випадків	5/1	5/1	15/23	25/25	МН1, МН2, МН6	МО2, МО4	СК15
2	Тема 2. Система управління охороною праці та служба охорони праці підприємства	5/1	5/1	15/23	25/25	МН1, МН2, МН6	МО2, МО4	СК15
3	Тема 3. Навчання, інструктажі та інструкції з охорони праці; атестація робочих місць, медичні огляди, пільги та компенсації	5/1	5/1	15/23	25/25	МН1, МН2, МН6	МО2, МО4	СК15
Змістовий модуль 2. Ідентифікація небезпек, управління ризиками та безпека праці у виробничих процесах								
4	Тема 4. Ідентифікація небезпек та оцінка професійних ризиків	5/1	5/1	15/23	25/25	МН1, МН2, МН6	МО2, МО4	СК16
5	Тема 5. Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві; аудит, моніторинг і профілактика	5/1	5/1	15/23	25/25	МН1, МН2, МН6	МО2, МО4	СК15, СК16

№	Назва теми	**Лекції** денна/ заочна	**Практ./ Семін./ лаб** денна/ заочна	**Самост. робота** денна/ заочна	**Разом**	**Методи навчання**	**Методи оцінювання**	**СК**
6	Тема 6. Безпека праці під час робіт підвищеної небезпеки; засоби захисту, ергономіка; культура безпеки та охорона праці в умовах воєнного стану	5/1	5/1	15/23	25/25	МН1, МН2, МН6	МО2, МО4	СК15, СК16
	Разом	**30/6**	**30/6**	**90/138**	**150/150**			

Легенда: СК — спеціальна (фахова) компетентність (номер за п. 2). Повне формулювання кожного коду наводиться в ОП / стандарті спеціальності.

Методи навчання: МН1 — словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); МН2 — практичний метод (лабораторні та практичні заняття); МН6 — самостійна робота (розв'язання завдань).

Методи оцінювання: МО2 — усне або письмове опитування; МО4 — тестування.

4. Неформальна освіта

Рекомендовані курси, тренінги, стажування та інші: результати навчання, здобуті у формальній, неформальній чи інформальній освіті, можуть бути визнані відповідно до процедур ЛНТУ. Підтвердженнями можуть бути сертифікати тематичних тренінгів, вебінарів чи онлайн-курсів разом з описом досягнутих результатів навчання та, за потреби, коротке верифікаційне завдання або портфоліо.

5. Критерії та форми контролю

Оцінювання — за 100-бальною шкалою (національна шкала / ЄКТС). Підсумковий бал = поточний контроль (50 %) + модульний контроль (50 %).

Академічна доброчесність: самостійне виконання завдань; коректне посилання на джерела; позначення частин тексту, згенерованих засобами ШІ. Порушення академічної доброчесності не толеруються.

6. Зміст тем

Тема 1. Законодавство та державне управління охороною праці; відповідальність і соціальне страхування від нещасних випадків

Правові засади охорони праці: Конституція України, Закон України «Про охорону праці», Кодекс законів про працю України, нормативно-правові акти з охорони праці (НПАОП); міжнародні стандарти праці МОП; гарантії прав працівників; державне управління охороною праці; Державна служба з питань праці, її повноваження, порядок проведення інспекційних відвідувань і державного нагляду; види відповідальності посадових осіб і працівників (дисциплінарна, матеріальна, адміністративна, кримінальна); штрафні санкції; загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, види страхових виплат і послуг.

Тема 2. Система управління охороною праці та служба охорони праці підприємства

Функції та завдання служби охорони праці, права й обов'язки інженера з охорони праці; структура та елементи системи управління охороною праці (СУОП); вимоги ДСТУ ISO 45001:2019; політика і цілі підприємства у сфері охорони праці; розподіл відповідальності; комісія з питань охорони праці, уповноважені найманими працівниками особи; колективний договір і угоди.

Тема 3. Навчання, інструктажі та інструкції з охорони праці; атестація робочих місць, медичні огляди, пільги та компенсації

Види інструктажів (вступний, первинний, повторний, позаплановий, цільовий) і порядок їх проведення; навчання та перевірка знань з питань охорони праці; розроблення, погодження й перегляд інструкцій з охорони праці; документація служби охорони праці; порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці; класифікація умов праці; обов'язкові медичні огляди; пільги й компенсації працівникам, зайнятим на роботах зі шкідливими та важкими умовами праці.

Тема 4. Ідентифікація небезпек та оцінка професійних ризиків

Класифікація небезпечних і шкідливих виробничих факторів; методи ідентифікації небезпек; поняття ризику, його складові; якісні та кількісні методи оцінки професійних ризиків (матриця ризику, метод «що буде, якщо», аналіз «дерева» подій і відмов та ін.); ієрархія заходів управління ризиками; оформлення карт оцінки ризиків.

Тема 5. Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві; аудит, моніторинг і профілактика

Поняття нещасного випадку, професійного захворювання та аварії; Порядок проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві (постанова КМУ № 337); склад комісії, строки, акти та інші документи розслідування; причини травматизму; статистичний аналіз і показники виробничого травматизму; внутрішній аудит і моніторинг стану охорони праці; триступеневий контроль; планування профілактичних заходів.

Тема 6. Безпека праці під час робіт підвищеної небезпеки; засоби захисту, ергономіка; культура безпеки та охорона праці в умовах воєнного стану

Вимоги безпеки під час робіт на висоті, у замкнених просторах, вогневих, електрогазонебезпечних та ремонтних робіт; система допусків-нарядів; експлуатація обладнання підвищеної небезпеки; засоби колективного та індивідуального захисту (ЗІЗ), їх вибір, видача та зберігання; основи ергономіки, фізичні та психоемоційні навантаження; культура безпеки та безпечна поведінка працівників; соціальний діалог; особливості організації безпеки праці в умовах воєнного стану (укриття, режими роботи, психологічна підтримка працівників).

7. Опис ІЗ/КПІЗ

Не передбачено навчальним планом.

8. Загальні вимоги

Освітній процес регулюється академічними правилами ЛНТУ. Здобувачі освіти зобов'язані ознайомитися з вимогами, визначеними Кодексом академічної доброчесності ЛНТУ та Політикою етичного використання штучного інтелекту в ЛНТУ, і дотримуватися принципів академічної доброчесності та етичного використання штучного інтелекту в освітній діяльності.

Академічна доброчесність. Учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися Закону України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX та внутрішніх нормативних документів ЛНТУ. Не допускаються академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, привласнення авторства, несамостійне виконання завдань, а також недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом.

Використання штучного інтелекту. Інструменти штучного інтелекту можуть використовуватися для пошуку ідей, пояснення методів, попереднього структурування, мовного редагування та допоміжного аналізу неконфіденційних даних, якщо конкретне завдання не передбачає повністю самостійного виконання. Здобувач освіти має зазначати використаний інструмент, мету та етап його застосування, перевіряти факти й розрахунки та самостійно обґрунтовувати висновки.

9. Література

І. Навчально-методичні матеріали та розробки

Праці інших авторів:

1. Безпека праці [Текст]: методичні вказівки до практичних занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Цивільна безпека» галузі знань 26 – Цивільна безпека спеціальності 263 – Цивільна безпека денної та заочної форм навчання / уклад. І.В. Андрощук – Луцьк: Відділ іміджу та промоції ЛНТУ, 2025.–36 с.

ІІ. Наукові праці

Праці автора силабуса:

2. Мілінчук В. І., Бондарчук Л. Ф., Федорчук-Мороз В. І. Психологічні та ергономічні засоби формування безпечної поведінки працівників у професійній діяльності. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Психологія. 2026. Т.37 (76), №2. С. 150-155. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4176

3. Федорчук-Мороз, В. І., Бондарчук, Л. Ф. Безпека праці в контексті впливу окремих чинників психічного здоров’я працівників в умовах воєнного стану. Науковий вісник Донецького національного технічного університету. 2023. Вип. №2 (11). С.161-169. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4193

4. Бондарчук Л. Ф., Бондарчук С. П., Білик О. С. Особливості організації сталого розвитку підприємств в умовах налагодження соціального діалогу та моніторингу безпеки. Формування ринкових відносин в Україні. 2022. № 5 (252). С. 92-100. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4532

5. Федорчук-Мороз В. І., Герасимчук Г.А., Бондарчук Л. Ф. Перспективи вдосконалення соціального діалогу задля покращення стану безпеки та гігієни праці. Науковий вісник Донецького національного технічного університету. 2022. № 1(8)-2(9). С. 183-192. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4239

ІІІ. Інформаційні ресурси

6. Довідник спеціаліста з охорони праці [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://www.sop.com.ua/.

7. Електронний журнал «Довідник спеціаліста з охорони праці» [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://esop.mcfr.ua/.

8. Офіційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://rada.gov.ua/.

9. Охорона праці і пожежна безпека [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://oppb.com.ua/.

10. Державна служба України з надзвичайних ситуацій (ДСНС) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://dsns.gov.ua .

11. Державна служба статистики України. Статистичні дані про стан умов праці [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ukrstat.gov.ua.

12. НПАОП – нормативно-правові акти з охорони праці [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.npaop.com

13. Науково-технічний журнал «Охорона праці» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://op.ua

14. ISO 31000:2018 Risk management — Guidelines [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://zakon.isu.net.ua/sites/default/files/normdocs/dstu_iso_31000_2018.pdf